

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. GRUODŽIO 11 D. NUTARIMO NR. 1252 PAKEITIMO PROJEKTO

Vilniaus universitetas susipažino su Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1252 „Dėl bendrų viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinių sistemų ir jų naudojimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas), kuris 2022 m. sausio 3 d. buvo pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei, ir jam nepritaria.

1. Dėl Nutarimo projektu siūlomo įtvirtinti teisinio reguliavimo

Nutarimo projektu keičiamame ir nauja redakcija dėstomame Bendrų viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinių sistemų, jų naudojimo terminų ir jas naudojančių viešojo sektoriaus subjektų sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1252 „Dėl bendrų viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinių sistemų ir jų naudojimo“, (toliau – Sąrašas) ir toliau lieka įrašytas Vilniaus universitetas, tačiau dabar, priešingai nei Nutarimo projekto redakcijoje, kuri buvo teikta suinteresuotų institucijų derinimui 2021 m. gruodžio 14 d., Vilniaus universitetas yra įrašytas Sąrašo 568 punkte, kuriame nustatyta, kad Vilniaus universitetas informacinę sistemą „Visma Business“ naudoja ne ilgiau negu iki 2022 m. gruodžio 31 d., ir Sąrašo 425 punkte, kuriame numatoma, jog Vilniaus universitetas nuo 2023 m. sausio 1 d. privalo savo finansinei apskaitai tvarkyti pradėti naudoti Finansų ministerijos valdomos Valstybės biudžeto, apskaitos ir mokėjimų sistemos Viešojo sektoriaus finansinės apskaitos bendrąjį posistemį (toliau – FABIS). Analogišką teisinį reguliavimą siūloma įtvirtinti ir kitoms aukštosioms mokykloms – Kauno technologijos universitetui, Lietuvos sporto universitetui ir Vilniaus Gedimino technikos universitetui.

Norėtume atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad Vilniaus universiteto pozicija dėl viešojo sektoriaus finansų apskaitos bendros informacinės sistemos bei Vilniaus universiteto dalyvavimo joje jau buvo išdėstyta Vilniaus universiteto 2020 m. spalio 28 d. rašte Nr. SR-502, 2020 m. lapkričio 10 d. rašte Nr. SR-515 ir 2021 m. sausio 26 d. rašte Nr. SR-72.

Norėtume priminti, kad remiantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika (pvz., 2010 m. birželio 10 d. administracinė byla Nr. AS556-347/2010), mokslo ir studijų organizavimo ir vykdymo veikla neatitinka įstatymuose numatyto viešojo administravimo apibrėžimo, o aukštoji mokykla nėra viešo administravimo subjektas ir nepriskirtina valstybinio valdymo subjektų ratui, kurių apskaitos problemų sprendimui galimai ir skirtas FABIS projektas.

Taip pat norime dar kartą atkreipti dėmesį į Lietuvos Respublikos Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalyje laiduojamą autonomiją aukštosios mokykloms. Laiduojamos autonomijos turinys detalizuotas daugelyje Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimų, nurodant, kad aukštosios mokyklos laiduojama autonomija apima ne tik akademinę laisvę, bet ir ūkinės veiklos autonomiją, pabrėžiant, kad aukštosios mokyklos ūkinės veiklos reguliavimas negali būti atliekamas pažeidžiant Lietuvos Respublikos Konstituciją. Aukštosios mokyklos autonomijos ribų detalizavimas numatytas ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 8 straipsnyje, kuriame įtvirtinta, kad „*aukštoji mokykla turi autonomiją, apimančią akademinę, administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, grindžiamą savivaldos principu ir akademinę laisvę. Lietuvos Respublikos Konstitucijos, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka aukštosios mokyklos autonomija derinama su atskaitomybe visuomenei, steigėjams ir juridinio asmens dalyviams.*“, bei 86 straipsnio 1 dalies 5 punkte, kuriame įtvirtintas ūkinės veiklos autonomijos principas. Taip pat paminėtinas ir Lietuvos Respublikos Vilniaus universiteto statuto patvirtinimo įstatymo 2 straipsnis, įtvirtinantis Vilniaus universiteto autonomijos garantijas, kuriame nustatyta, kad autonomija, kuria naudojasi Vilniaus universitetas, apima ir „*administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, grindžiamą savivaldos principu <...>*“.

Pažymime, kad aukštosios mokyklos turi specialių poreikių, besiskiriančių nuo valstybės įstaigų poreikių. Tai lemia jų veiklos specifiką, sąlygota jų misijos bei įstatymais ir steigimo dokumentais nustatytos valdymo sąrangos. Vilniaus universitetas yra sudėtinga vidinė organizacinė struktūra, kurioje dirba daugiau nei 5000 darbuotojų ir kurios kamieninių akademinių ir neakademinių padalinių valdymas reikalauja jų biudžetų formavimo bei savarankiškų sprendimų juos vykdant. Šalia valstybės biudžeto asignavimų Vilniaus universitetas naudoja tikslinio finansavimo lėšas iš įvairių šaltinių, taip pat nuosavas lėšas.

Siekiant Nutarimo projektu įtvirtinti konkretų ir vienintelį IT įrankį viešojo sektoriaus finansinei apskaitai tvarkyti negali būti ignoruojami aukštosios mokyklos poreikiai bei Lietuvos Respublikos Konstitucijos jai suteikiamos veiklos garantijos. Kartu atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 8 dalis mini „*bendras viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinės sistemas*“, kurias naudodami viešojo sektoriaus subjektai tvarko finansinę apskaitą, o ne vieningą ar vienietinę finansų valdymo informacinę sistemą.

2. Dėl Nutarimo projekto derinimo procedūrų

Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Reglamentas), 18 punkte įtvirtinta, kad „*parengti teisės aktų projektai <...> teikiami derinti <...> institucijoms*“. Reglamento 30 punkte įtvirtinta, kad „*jeigu išvadas teikiantis subjektas nustatytu laiku išvadų nepateikia, laikoma, kad jis teisės akto projektui pritaria ir ministerijų atstovų (viceministrų, ministerijų kanclerių) pasitarime dėl šio teisės akto projekto pastabų nebeteikia, išskyrus atvejus, jeigu po derinimo su suinteresuotomis institucijomis teisės akto projektas pasikeitė iš esmės ar buvo papildytas nuostatomis, kurių derinimo metu nebuvo.*“.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Nutarimo projektas, kuris teikiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybei, skiriasi nuo to, kuris buvo pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms, t. y. buvo papildytas naujomis nuostatomis, kurių derinimo metu nebuvo ir dėl kurių Vilniaus universitetas kaip suinteresuota institucija negalėjo pateikti savo išvados.

Nutarimo projekte, kuris buvo teiktas derinimui 2021 m. gruodžio 14 d., Vilniaus universitetas buvo įtvirtintas tik Sąrašo dalies „Kitos bendros viešojo sektoriaus veiklos valdymo informacinės sistemos“ 533 punkte, ir jame nebuvo numatyta jokių apribojimų datomis ar terminais Vilniaus universiteto finansinės apskaitos tvarkymui naudoti jo paties pasirinktą informacinę sistemą. Tuo tarpu Nutarimo projektas, kuris pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei, buvo papildytas nuostatomis, apribojančiomis Vilniaus universiteto teises, pažeidžiančiomis jo interesus ir neatitinkančiomis Vilniaus universitetui teisės aktais laiduotos autonomijos. Lietuvos Respublikos Vyriausybę pasiekė Nutarimo projektas, kurio naujai papildytos nuostatos nebuvo suderintos su suinteresuotomis institucijomis, o tai ne tik ir pažeidžia jų interesus bei neatitinka jų pozicijos, bet ir neatitinka Lietuvos Respublikos

teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 4 punkte įtvirtinto atvirumo ir skaidrumo principo, pagal kurį *inter alia* teisėkūra turi būti vieša, o su bendrais interesais susiję teisėkūros sprendimai negali būti priimami visuomenei neturint galimybių dalyvauti. Teisėkūros procedūrinių reikalavimų, susijusių su teisės akto projekto svarstymu ir priėmimu, pažeidimai gali būti pagrindu pripažinti atitinkamą teisės aktą prieštaraujančiu Lietuvos Respublikos Konstitucijai (žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2016 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. KT22-N11/2016, 2019 m. balandžio 16 d. nutarimas Nr. KT12-N4/2019, 2021 m. birželio 7 d. nutarimas Nr. KT99-N9/2021). Todėl prašome įvertinti Vilniaus universiteto teikiamą poziciją, kad į Sąrašą turėtų būti įtraukiamos tik tos aukštosios mokyklos, kurios sutinka finansinę apskaitą vykdyti naudojantis FABIS bei tokią valią išreiškė, ir į ją atsižvelgti.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad Vilniaus universitetas nuo pat pradžių nebuvo įtrauktas į projekto 10.1.1-ESFA-V-912-02-001 „Pasirengimas bendrųjų funkcijų viešajame sektoriuje konsolidavimui“ įgyvendinimą ir klausimai dėl numatomo Vilniaus universiteto perėjimo prie FABIS nebuvo jokia forma derinami, **prašome Nutarimo projektą patikslinti – Vilniaus universitetą apskritai išbraukiant iš Sąrašo arba Vilniaus universitetą paliekant tik Sąrašo II skyriuje „Kitos bendros viešojo sektoriaus veiklos valdymo informacinės sistemos“, su teise ir toliau laisvai, be jokių apribojimų (Sąrašo 568 punkte išbraukiant formuluotę „naudojama ne ilgiau negu iki 2022 m. gruodžio 31 d.“) bei įgyvendinant savo autonomiją naudotis savo pasirinkta finansinės apskaitos tvarkymo informacine sistema.**

Vilma Raslanaitė, tel. (8 5) 219 3270, el. p. vilma.raslanaitė@cr.vu.lt

---